

عنوان مقاله:

اصالت زیبایی و انضمامی بودن سوژه در هنر

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 2، شماره 3 (سال: 1384)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسنده:

علیرضا نوروزی طلب - استادیار گروه مطالعات عالی هنر دانشکده هنرهای زیبا؛ دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

هرگونه قضاوت و داوری در مورد اثر هنری یا حقیقت هنر و زیبایی، مبتنی بر این اصل است که انسان پیش از حکم، تصویری از هنر و زیبایی داشته باشد. آیا منشأ تصویری که از حقیقت هنر در ظرف ادراکی انسانها به تحقق پیوسته است، حقیقی است؟ و یا آنکه منشأ آن تصور، اعتباری و مبتنی بر سلیقه و عادت و ذوق و پسند و تداعی و خوساتهای فردی و اجتماعی است، که پنداری از صورت و حقیقت هنر را در ذهن به وجود آورده است؟ اثر هنری صورتی از حقیقت هنر و به عبارتی، تجلی «صورت حقیقی هنر» است. اثر هنری به تمام ذات همه وجود و ماهیت خود را از هویت صورت نوعیه هنر دریافت می کند. هویت هنر ناشی از زیبایی حقیقی است و زیبایی حقیقی منشأ تحقق «صورت نوعیه هنر» است. هنرمند با دریافتی شهودی از هستی، صورتی نوعیه، مجرده و نورانی و مثالی از زیبایی حقیقی در ظرف خیال خویش ابداع می کند که این صورت نوعیه به تمام ذات، هستی خود را بنا به ظرفیت وجودی هنرمند، از زیبایی مطلق و ازلی دریافت کرده است. آن صورت نوعیه، مبداء و منشأ ایجاد اثر هنری است. تفسیر اثر هنری مبتنی بر دستگاه فکری مفسر است. تفسیر کننده اثر هنری، نخست با صورت هنر مواجه می شود و سپس با مختصات که در صورت هنری تحقق پیدا کرده است، به تفسیر و نقد اثر می پردازد. تفسیر اثر هنری از طرف تفسیرگران متفاوت با پیش زمینه های ذهنی مختلف، منجر به ظهور مفاهیم گوناگون ذهنی و حتی متضاد، نسبت به یک اثر هنری، خواهد شد به همین جهت یک اثر هنری خصوصاً در حوزه ادبیات با قرائت های متفاوت و برداشت های گوناگون و حتی متضاد، تفسیر یا خواننده می شود. هرگونه تفسیر در ارتباط با نشانه ها و نمادهای موجود در اثر، در حکم واکنش روحی ما نسبت به متن است. در معنایی کلی، متن به چیزی اطلاق می شود که تفسیر از آن آغاز و به آن ارجاع داده می شود. متن هنری، متنی است با ساختار زیباشناختی که امکان تفسیرهای متعدد را فراهم می کند. متن هنری حقیقت ذاتی خود را از «صورت نوعیه هنر» اخذ می کند و معانی متعددی را در رویکردهای متفاوت تفسیری، آشکار می کند. شناخت ساختار ذهنی منتقد و مخاطب آثار هنری، می تواند مبانی نظری مفسران را آشکار کند. صورت هنری، مستقل از دستگاه نظری مفسران به حیات مستقل خویش در اثر هنری متکی و فراتر از هر تفسیری دارای استقلال ذاتی است.

کلمات کلیدی:

هنر، هنرمند، اثر هنری، زیبایی، سنت، ذات شناسی هنر، تفسیر، امر قدسی و معنوی، شهود، حقیقت، فاعل شناسا، سوژه، ابژه، صورت نوعیه، هویت، ماهیت، نشانه شناسی، دورهرمنوتیکی، تخیل هنری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/302104>

